Nr. 100. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 24. Decembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Brasiovu (Cestiunea limbeloru). In unulu din Nrii trecuti observaseramu, ca representantii'a municipala a comitatului slavonescu Zemplinu din Ungari'a trimisese pe la representantiale municipali din acestea tieri unu circulariu tiparitu, prin care le provocá pe tóte, pentrucá se mai intreze proteste agere in contra operatului subcomisiunei dietale din Ungari'a privitóre la regularea de referintiele si drepturile natiunalitatiloru, din causa ca acelu operatu ar aduce in pericolu invederatu statulu Ungariei indata ce s'aru recunósce si altoru limbi nemaghiare óresicare drepturi. Acelu circulariu alu comitatului Zemplinu se pertractase aici in 9 Octobre a. c. Mai tardiu noi amu disu ca acelasi fusese pusu ad acta. Astadi auntemu datori adeverului a spune ca, crediendu cumca unu asemenea circulariu va fi tractatu cu nestima ce meritá, noi ne insielaramu, pentruca acum scimu cumca din partea representantiei municipiale de aici s'a datu unu respunsu, pe care credemu ca representantiunea din Zemplinu n'are se'lu puna precum se dice in farésstra. Comitatulu Zemplinu este locuitu de slavaci, nu cunóscemu inse elementele din care este compusu comitetulu lui. De sunt si acelea slavace, trebue se le compatimescí pentru gretiosulu loru servilismu; de nu sunt slavace, si se tie unii de marginí'a loru capacitate si unilateralitate. Noi nu scimu cam din care punctu voru fi privitu organele municipali din Brasiovu acelu circulariu colegialu din Zemplinu, stat'a inse aflaramu din fantana demna de credintia, ca argumentele aplicate inrespunsulu Brasiovului spre apararea dreptului altoru natiuni nemaghiare suntu alese catu se póte mai bine si tari prin dreptatea causei ce apara ele; partea inse cea mai frumósa a respunsului este acea, in care chiaru armele zemplineniloru suntu folosite cu multa logica spre a invedera nulitatea pretensiunei loru.

Municipiulu din Zemplinu pretinde, cá limbele nemaghiare se fia suferite numai in comuna, biserica, scóla si in familia, éra in adunari municipali, in administratiune, la tribunale si asia mai departe nicidecum si niciodata, pentruca altmintrea vai de Ungari'a. Din contra respunsulu Brasiovului afla, ca tocma restringerea ceruta de Zemplinu ar pregati unu pericolu catu se póte mai mare.

„Limb'a este", dupa cum se respica municipiulu din Brasiovu, avuti'a cea mai sublima si cea mai sacra a poporaloru, ea este chironomi'a Ungariei spirituala remasa dela strabunii loru De sici urméza neaparatu, ca legea trebue se apere acea proprietate a popóraloru, éra nu se i se lungésca in drumu. A scóte limbele ne maghiare din salele municipiali, din administratiune si tribunale si preste totu din viéti'a publica insemna a voi se sugrumi desvoltamentulu loru, insemna a lovi in proprietatea spirituala a omenimei. Comitatulu Zemplinu aparandu cu atata fervóre limb'a maghiara, recunósce elu insusi, ca limb'a este o parte constitutiva esentiala si nedespartita de nationalitate; cu tóte acestea totu elu pretinde, cá celelalte popóra se'si abnege limb'a loru in viétia publica si se invetie numai pe cea maghiara, cá si cum celelalte limbi ar fi numai nesce nimicuri.

Acésta teoria atatu de justa se ilustra apoi si cu cateva ecsemple concrete din Transilvani'a, dupa statistic'a lui Fényes municipiulu Cincului mare consta din 11.390 sasi si 10.373 romani si nici unu maghiaru, alu Nocrichului 7653 romani si 3804 sasi, alui Nasaudului 41221 romani 878 germani si nici unu maghiaru etc. etc. Si totusi dupa teori'a din Zemplinu asemenea municipia se nu onteze a vorbi si a scrie in adunarile loru alta limba, decatu numai pre cea maghiara.

De altumintrea fiindu in Ungari'a s'a facutu de regula, ca ómenii cu orice ocasiune se se provóce la dreptulu istoricu, apoi éca ca si respunsulu din Brasiovu trece inca si pe acelu terenu, se provóce adica la instructiunea dietei transilvane data in 9 Aug. 1791 deputatiunei trimise pe atunci la imperatulu Leopoldu II *), pune inse mai mare temeiu pe § 1. 4 5. alu artic. de lege din a. 1846/7 si pretinde totu o data, cá dreptulu recunoscutu natiunei sasesci se se recunósca si natiunei romanesci atatu din dreptu, catu si din temeiuri politice.

Inse respunsulu din Brasiovu crede asia ca despotismulu ce s'ar' escercita in Ungari'a si Transilvani'a asupra limbiloru nemaghiare, ar' submina chiaru interesele natiunei si limbei maghiare. Acea parte a legislatiunei ungaresci ce avuse de scopu a omori pe celelalte limbi si anume artic. VIII. din 1830, artic. VI. din 1833/4 art. II din 1843/4 a produsu la nationalitatile nemaghiare o resistentia, ale carei suvenire ne suntu in memoria prospeta. Astadi candu consciinti'a nationala este multu mai desteptata, candu literatur'a si conducatorii politici au apucatu a pregati pe glóte multu mai bine, acelessi cause aru produce acelessi efecte si ar' perilita nu numai caracterulu maghiaru alu statului, ci chiaru si ecsistenti'a lui. Tocma inse déca s'ar si supune nationalitatile nemaghiare, ceea ce noi nu credemu, urmarea ar fi aceea ce se vede in Anglia, unde legile despotice ale regiloru normani aduse in favórea limbei francesci causera gonirea ei de acolo si nascerea unei limbi nóua compuse din alte trei, adica cea engleza de astadi. Tocma pe acésta cale s'au nascutu si asia numitele limbi romanice coreite. Inasi limb'a latin'a cu tóta romanitatea sa cadinse in stare de barbaria numai din causa ca ea se intinsese departe preste hotarale puse ei de natura. Totu acea lege a naturei si ar' resbuna de siguru si asupra limbei maghiare si o ar' prefsce intr' unu golomotiu de limba incercata cu slavon'a, german'a si romanésca. Istori'a lumei marturisesce pe tóta pagin'a eternulu adeveru, cumca tóta nedreptatea se resbuna mai totu deauna asupra auditoriului ei. Tocma pentru acesa dechiarase si fundatoriulu regatului ungaresu regele Stefanu (Decret. libro 1 cap. 6 § 2 3). Diversae linguae regiam ornant et magnificant aulam, nam unius lingvae uniusque moris regnum imbecille et fragile est. — Acestu adevern l'au recunoscutu de multu poporale luminate ale Europei. In adunarile federative ale Elvetiei (cu cele trei natiuni) fiacare avuse si are dreptulu de a cuventa in limb'a carei mai place. Pre catu timpu Sabaudia (Savoyen) se tienuse de Italia, deputatii ei vorbea in parlamentu francesce, éra administratiunea Sabaudiei intréga a fostu francesca. Tocma si in Rusi'a provinciile germane au de limba oficiala pe cea germana.

Supremati'a limbei maghiare se va putea spara prin legi numai in laintriu salei dietale, ba si acolo numai déca va comproba prin o inalta cultura, ca ea este celu mai eminente mijlocu de a lati sciintie si idei. Deci déca comitatulu Zemplinu voiesce superioritatea limbei maghiare, in locu de a cerca se faca altora limbi sille, se conluere pentru cá acessi limba se ajunga là o superioritate spirituala si atunci nu va avé trebuintia de sil'a legilora etc. — B.

*) Vedi protoc. dietei din 1790/1 suplementu p. 100

Protestantii Ungariei si ai Transilvaniei

inca tienura conferintia cá si eppii catolici in Pest'a si in 14 isi finira consultarile loru de 5 dile tienute cu scopu, pentrucá se 'si organiseze dorintiele si opiniunile in privinti'a scóleloru si cestiuniloru religióse in sinte de ce ar' veni in legislativa. Toti superintendentii sunptu Nes torulu cunoscutu br. Nic. Vay, alti curatori si deputati ai conventeloru: Teleki, J. Bethlen, St. Keményi, Zeyk din Ardélu si mai multi preoti luara parte si cu totii decisera, a) cá se se faca o lege generala de religiune, ér' nu deosebita pentru fiacare confesine. b) cá religiunea se nu formeze basea la privilegi'a singurate, c) cá egalitatea de drepturi pronunciata in rt. XX. din 1848 se se estinda la tóte confesiunile d) ca besericei sei competa autonomi'a facia cu statulu, ér' statului numai superinspectiune, si preste scóle. Alte cestiuni pe basa liberala in privinti'a trecerii dela religiuni, in casatoriile mestecate si in procesele de despartire s. a. inca se desbatura. In scurtu tempu ér' se voru readunâ.

Din conferintiele eppiloru rom. catolici n'a esitu in publicu nemicu, ei inse inca voru fi grecsiori candu va veni inainte cestiunea autonomiei besericesci si a scóleloru, incatu respectivulu art. o se amble printre vergi, de nu se va alege nemica de elu, ori ca va impune o putere absoluta acelora cu maioritatea de sdi, care inse nu póte dura stat'a catu a duratu absolutismulu trecutu. — ca n'are prestigiu. —

UNGARI'A. Pesta, 28. Dec. In siedinti'a de adi a camerei deputatiloru se ceti urmatoriulu r.

Rescripu pré inaltu:

Noi Francisc Iosifu etc. tramitemu baroniloru, staturiloru preotiesci si mirenesci, deputatiloru regatului nostru Ungari'a si si partiloru anecse, cari se afla adunati in diet'a chiamata pe 10 Dec. 1865 in liber'a cetate regia Pesta salutarea nóstra!

Iubitiloru credintiosi! Aprobandu si in puterea potestatii nóstre regesci confirmandu Noi proiectele de lege propuse de ministeriulu nostru unguresu despre cuote, pe care au a le purtá tierile corónei ungaresci in sensulu art. de lege XII din 1867 la sarcinele negótiatoru de statu recunoscute cá comune pe basea sanctiunii pragmatice, mainicolo despre contribuirea anuala, pe care o primescu asupra-si tierile corónei ungaresci, in fine despre conventiunea de vama si comerciu, pe care tierile corónei ungaresci le inchisia cu celelalte regate si tieri, voimu totu deodata a incunoscintiá pe magnati si deputati, cumca Noi, in proiecte de lege de asemenea cuprinsu, care Ni-se propusera din partea ambeloru case ale regatelora si tieriloru representate in senatulu imp. care privescu la pertractarea causeloru comune, la cuote, la sarcinele pentru causele cunoscute de comune dupa art. XII 1867. invoiéli'a privitória la detori'a de statu, in fine conventiunea de vama si comerciu inchisiandu intre tierile corónei ungaresci de una, si intre regatele si tierile celelalte de alta parte, intocma am aprobatu pe acoste si sanctionatu si ca Noi in sensulu acestoru legi si alu art XII 1867 si in privirea constitutirii ministeriului comunu amu pusu la cale mesurile necesarie, cu care remanemu etc.

Francisc Iosifu m. p.

Conte Andrási m. p.

Rescriptulu s'a primitu cu aclamatiuni vii si min. Andrásy rugá camer'a a da publicatione la legile acestea si a pasi la alegerea membriloru legatiunii, reportandu totudeodata, ca si legile in privinti'a egalei indreptatiri a israeliteloru si cea privitória la sarcinele comune pentru patriariulu viitoriu suntu sanctionate. Ghiczy mai

cere dechiarărea, déca drepturile fundamentale substernute prin sen. imp. ince s'au aprobatu, si primindu respunsu indestulitoriu se decise dupa amédia a se luá inainte si alegerea delegatiloru. — Se insemnamu si noi, ca maioritatea dietei a inceputu a se rari chiaru si cu ocasiunea desbaterii despre alegerea delegatiloru in 27. candu chiaru Bezeredy, deakistu, propuse amendamentu, cá intre cei 60 membri ai delegationii se fia nu 20, ci numai 15 din cas'a magnatiloru si nu 40 ci 45 din a deputatiloru si cu tóte ca nu se primi acestu amendamentu, totusi fu silita maioritatea a primi amendamentulu lui Carl Horváth altu deákistu sprijinitu de Karl Sász, alu treilea si de Bujanovics alu 4-le deakistu cari amendara, cá propositiunea de 20 din cas'a de susu si 40 din cas'a de josu pentru altadata se nu fia prejudiciósa. — Andrásy in perplesitate strigá, candu vediú acést'a: „si tu, fiulu meu, Brute Bujánovics! — Semnu de imporerira stangei.

Denumirea ministeriului imperialu comunu inca dede ocasiune la observari in dieta: ca elu necidecum nu corespunde principiului paritatii, pentruca intrensulu nu se afla necinu maghiaru. — C. Andrásy reflectá, ca se póte cá mai tardiu se se intemple, cá toti 3 ministrii imperiali se fia maghiari. — In totu casulu se va purtá de grigia, cá oficialii de pe longa ministeru se fia maghiari; a ce a apromise Andrásy. —

In 29 si 30 Dec. se mai primira si legile intabulatiunii drumului de feru si ale canaleloru si alegerea membriloru delegationii. Dietele acestor'a suntu mai mari decatu ale deputatiloru din Pesta, finduca s'au defiptu la 10 ñ. 50 cr. pe di, apoi presiedintele Szentiványi au prorogatu diet'a cu o cuventare emfatica.

Cuventarea

deputatului Ales. Romanu tienuta in siedinti'a de la 13. Dec. in diet'a Ungarici. „Conc."

Onorata casa representativa! S'a intemplatu mai de multe ori, cà fui intre atari impregiurari, incatu nu mi-potui dá votulu cu ocasiunea decisiunii objeteloru discutate. Projeptulu de lege, ce se desbate in presinte, inca e unulu d'intre acele. Sub decursulu sesiunii dietei presinte s'au iviitu atari impregiurari — pentru mine forte nepisocte, cari m'au intaritu in convinctiunea ace'a cà sum detoriu statu facia cu cas'a repres. catu si cu alegatorii mei si mai alesu facia cu natiunea mea se mi tienu de detorintia a mi-motivá portarea prin reclamarea presinte. La acést'a mi-a datu ocasione mai d'aprope alusiunea de unu reu augoru si de o mare importantia a pré on. dnu. ministru alu cultelorn facuta in cuventarea sa de marti.

Urmarii cu atentiune ace'a vorbire elocinte, prin care on. d. ministru de culte recumendá opositiunii cu tota poterea facultatiloru sale geniali si politice si ou o acumulare mare de frase primirea projeptului de lege; mi s'a parutu séu celu pucinu asia deduséi d'in accentuarea sa pithisca, cà celu mai mare pondu lu-a pusu pre argumentulu referitoriu nu in statu la periculu esternu, catu la celu d'in intrulu patrieí, care amenintia chiar' si in presinte, si a inserat'u in cadrulu acestui argumentu si filologi'a; Io inca me ocupu cu filologi'a, totu-si inse nu acést'a e causa d'in care am precepotu importanti'a cuvinteloru d. ministru de cultu, ci e ace'a, cà d. ministru sa esprimatu forte precisu.

On. casa repr.! S'a intemplatu de multe ori in cas'a acést'a, cà de cate ori au venitu la tapetu nesce cestiuni mai ponderose, de atate ori cestiunea nationalitatii s'a folositu cá argumentu spre a pressiuná asupra ore carei partite. Io nu potu precepe procedur'a acést'a, nu o potu precepe in o tiéra, cum e a nostra, care e poliglota, adeca patri'a nationalitatiloru. Daca unii d'intre condeputati facu astu-feliu, precum s'a si intemplatu de multe ori, si s'a intemplatu chiar' si in cestiuni relegionarie, sciu cu siguritate cà on. representanti inca si-aducu aminte de ace'a — cà intrun'a d'in siedintiele de anu unu on. deputatu care se simte forte familiaru in regiunile mai inalte ale politiei si diplomatiei, ignorandu dreptulu canonicu, atacá pre unu episcopu romanu asi-feliu, incatu anu creditu-precum vorbitoriulu a si propusu, cumcà guvernulu nu numai cà va lipsí pe memoratulu episcopu de scaunulu si beneficiele episcopali, ci cumca va si denumi indata in locolu aceluia unu episcopu magiaru. — Eu nu ieu in consideratione astfeliu de espeptoratiuni, dar' consideru si punu pondu pe atari dechiaratiuni, cari se facu d'in partea guvernului séu prin unii d'intre membrii aceluia, precum s'a intemplatu si in siedinti'a de marti. — D. ministru a disu ace'a — intielesulu i-a fostu acel'a-neci mai multu neci mai pucinu, decatu, cà lucotorii de nationalitate nemagiara si patrici cari inse sunt forte numerosi, suntu inimicii patriei (Strigari: N'a disu!) Acel'a i-a fostu intielesulu si semnificatiunea, ca guvernulu n'are incredere, in ei, fara cà se se fie cugetatu la ace'a, cà positiunea se pote si viceversá. Credu, on. casa, cà procedur'a de pana acum' a guvernului pre langa astufeliu de dechiaratiuni tocmai nu sternesce increderea poporeloru nemagiare in privinti'a regimului.

Mi-voi insirá parerile in privinti'a acest'a. Guvernulu magiaru dela inaugurarea sa precum se vede nu s'a inaltiatu la culmea misiuniì sale, ci numai imitéza pe guvernele absolute dejudecate prin opiniunea publica si ruinate prin politic'a loru cea rea. Imperiulu, care se radima numai pre potere fisica, e forte slabenogu, pentru ca in dilele nostre nu apésa in compena numai poterile materiali; poterea morale ocupa rangulu primariu.

Cá se nu me provocu la alte casuri istorice si esemple aduse d'in departare, voiu aminti numai unulu d'in apropiere. E o fapta miraculosa a istoriei, cà Austri'a acestu statu asiedistu mai multu pre potere militare, adeca pre fortia, in comparatiune cu alte popore a fostu totu-de-un'a inderetru nu numai in privinti'a culturii si a libertatii, ci si d'in punctu de vedere militaru. Né amentindu pre Adolfu Gustavu, pre Fridericu alu II., pre Napoleonu I si III., va fi destulu a me provocá la tener'a Prussi'a, constatoria d'in 16 milione locitori, care nimici potemic'a oste a Austriei pre campiele Sadovei. Ce e drepta, se dice, cà acolo decise mintea resultatulu luptei, ér' aici inventiunea; concedu, dar' cine pote óre a si-dá parol'a cà mane nu va veni unu dusmanu inventandu tunuri none si nemicindu prin aceste imperiulu austriacu? Pana ce Austri'a vegetéza in suvenirile trecutului, pana atunci altii privescu in sinte.

Io credu cà temputu si libertatea va stramutá starea presinte a poporeloru, spre daun'a poteriloru absolutistece, spre o dauna cu atatu mai mare pentru acelea, cu catu voru amaná mai tare stramutarea politicei poterii loru asiediate pre fortia.

Trecendu cu vederea altele, me voiu restringe la ins'a-si impacatiunea care mi-intereséza patri'a mai d'aprope, adeca la pactulu trebeloru comune realisatu pre principiulu dualismului, io credu, cà pactulu acest'a nu e o invoire inchisiata intre popore libere, ci e impacarea Ungariei séu mai bine a poporului magiaru cu coron'a. Intre aceste inse e o mare diferintia.

Dupa parerea mea impacatiunea acést'a s'a realisatu pre cont'a nedependintiei si autonomiei patriei nostre, spre daun'a nationalitatiloru tierei acesteia si a libertatii publice, fara ca natiunea magiara se si-fi castigatu séu se si-pota castigá in venitoriu cu ceva mai multu decatu lintea lui Esau. Voiu trece la politic'a pre a carei firu si in acarei direptiune a purcesu guvernulu dela inaugurarea principiului acestuia. Nu voiu se descriu libertatea de care ne bucuramu, caci o-su amentitu multi d'intre condeputatii mei.

Eu voiu a remané numai pre langa acele ce atingu natiunea, a carei a fiu sum, adeca natiunea romana. Ministeriulu inca indata la inceputu cu acea procedura si-a inaugurat politic'a, cà on. ministru de interne prin mesurele sale (maesregel-oxása által) a despoiatu comitatulu Carasiului de acelu dreptu constitutionale, de care se bucuráu locuitorii celoru lalte comitate d'in tiera; si candu condeputatulu meu Vicentiu Babesiu a facutu una interpelatiune in acést'a privintia, dlu. ministru a dis'o categorion, ca: „asia a lucratu si asia va lucrá si cu alta ocasiune." Eu sciu apretiui dechiaratiunea dlui Babesiu, prin care s'a declaratu cà este indestulitu, si care nu a potutu se provina d'in convinctiune intr'atat'a, de catu d'in ore care surprindere séu alte privintie; marturisesco, pre mine nu m'a indestulitu, nu m'a lamuritu, nici nu m'a convinsu respunsulu dlui ministru alu internelorn; ci d'in contra m'a convinsu despre acelea, cum ca va urmari si mai departe astfeliu de procedura, si ca s'a si templatu acést'a, o vedemu d'in procedur'a sa in faci'a comitateloru. Eu inse me sentiu obligatu a aperá autonomi'a comitateloru, pentru ca credu, cà deslegarea cestinnii de natiunalitate, garanti'a esistintiei nationali a locuitoriloru nemagiari, se va poté ajunge mai cu séma prin autonomi'a comitataloru. In privinti'a direptiunii politicei guvernului mai incolo mai am a aminti si acesta impregiurare, cá in ce measura sunto representati romanii, ca i facu mai tres milione. Dupa ce sarcinele suntu a se suportá in comunu, dreptatea pretinde, cá se siba parte si d'in beneficiele patriei, adeca nu numai d'in quote, detorii de stato si alte multe sarcine, ci si d'in drepturile si avantagiele de cari se bucura si alti cetatieni si patriei. Sum silitu a observá, cá ori in care parte a tierii privescu, prin comitate, unde romanii prototcdeuse suntu eschisi, inapoiati, ori si aici in gremiu, nu-mi vedu natiunea representata.

Reclamu pentru sugrumarea libertatii d'in Transilvani'a, pentru terorisarea de acolo, unde si acum prin ordinatiuni se amutiescu foiele precum s'a templatu mai de curundu cu foi'a numita: „Gazet'a Transilvanici."

Din politic'a amintita au emanatu rescriptele de la 20. Jun. si altele, cari s'au emisu in privinti'a Transilvaniei, prin cari unilateralminte s'a sterau diet'a de-si feudale a Transilvaniei, asemene unilateralminte s'au pusu afara de valore legile aduse in diet'a Transilvaniei, d'in $186^3/_4$ astfelu, in catu guvernulu nostru constitutionale in acést'a procedura a sa n'a observatu nici formele constitutionali.

De aci se nasce iritatiunea cea mare ce e siste in Transilvani'a, si cá ce opiniune publica domine in ast'a privintia in acést'a nefericita Irlandi'a a Austriei, pre care politic'a demoralisatoria a guvernului vienesu atat'a a maltratatu-o, in catu urmele triste ale acesteia se voru vedé multu tempu, si care politica trista acum'a intorsa, se urmeza in faci'a natiunii magiare, dicu nu e de lipsa ca s'o amintescu, cá-ci guvernulu si altcum are acolo pre comisariulu seu regescu, care daca vre, pote se reporteze conscintiosu despre acesa opiniune. Considerandu de alta parte modulu, cu care suntemu tractati, adeca, ca acesa, ce la fratii nostri e vertute eminente, — iubirea natiunale, acesa la noi ni se imputa de crimenu, adaugendu ací si favorisarea renegatiloru, cá adeca numai de acei se aplica la deregatorii, cari 'si nega natiunalitatea, réu cari si-redica cuventulu in interesulu acelei, — e ce-va imposibile de a nu reclamá cu dorere.

O. casa representativa! Asi avé inca numerose cause, pré multe asi poté se dicu, pentru a aretá politic'a ce-o urmaresce guvernulu; dar' credu a fi destulu si atat'a.

Acest'a e acelu semtiu alu apesarii, carele cu atatu e mai dureros, pentru ca dreptulu e recunoscutu si publicatu tocma atunci, candu totu de odata se si violeza, — acést'a e ace'a consciintia a nedreptatii, carea suntemu siliti a o suferí pre cont'a dreptatii; acést'a e acesa, ce lamuresce gravamenele Romanilorn si justifica resistinti'a loru.

Aceste am fostu necesitatu de a le recomandá atentiunii on. case repr., dupa ce on. ministru alu culteloru a facutu astfelu de dechiaratiune si alusiune de o mare ponderositate; si in legatura cu aceste totu odata a aduce insinte si a aminti inplangerea (?) mea pentru deslegarea respective amnuarea cestiunii nationalitatii, si acést'a cu atat'a mai vertosu a face, fiindu ca am primitu provocari si avisari numerose nu numai de la alegatorii mei, ci si de la cetatieni de alta nationalitate, ca se reclamu la on. casa si se solicitezu deslegarea cestiunii nationalitatii recunoscuta publice de ponderosa atatu de catra casa, catu si de catra guvernu.

Suntu deja doi ani, de candu on. casa este intrunita, si in decursulu acestui tempu indelungatu on. casa repr. abia a lucratu alt'a, de catu a indesatu gatlegiulu Molochului nesatiosu precum si de presinte cu proieptulu de lege pentru detoriele de statu; pre candu poporulu, care cu sudorea fetiei sale sustiene patri'a, poporulu, care sacrifica vietí'a cea mai frumosa a fiiloru sei pre altariulu patriei, poporulu, dicu inca pana acum nu vede nici o usiorare, desi inca in anulu 1861 cu ocasiunea disolvarei dietei cunoscut'a motiune a condeputatelui nostru Col. Tisza facuta in interesulu poporului si alu causei confesiuniloru si alu nationalitatiloru, s'a redicatu la decisinne, — intrebu, ce a facutu in acést'a privintia on. casa? chiaru nimica; altcum credu, cá mai cu séma cu referire la cestiunea mai din urma, ni jace in interesulu nostru a totu-

ror'a, ca se traimu in armonia si fratietate buna, care e basea fericirii acestei patrie.

Interesulu comunu alu patriei tocma asia de santu e insintea mea pre cum e insiute, a ori carui condeputatu alu meu de natiunalitate magiara, si nu concedu nimenui si nici on. casa se nu presupuna despre mine si despre colegii mei de principiu, ca amu fi mai rei cetatieni si acestei patrie, de catu ori cine altulu.

Nu suntu recriminatiuni aceste, ce am disu, ci resunete de dorere de a stare individu, care are credintia si convictiune politica — convingerea mea inse se abate de la convictiunea acesa politica a dlui ministru de culte, care e deposa intr'o carte germana connoscuta, se abate si de la opiniunile politice, ce le-a cuprinsu in tr'o brosiura mica despre cas'a nationalitatii, si in care tote vei afla, numai deslegarea cestiunii nu, convictiunea mea intima e: ca natiunea romana si magiara pre locuiu celu ocupa are misiune providentiale comune; am credintia firma ca: daca sortea ar' vre ca fiii acestoru done natiuni se-si mai infige inca odata manele in sangele fratiescu, si dupa acea comuniunea intereseloru i-ar' sili cá se se impace si se traiésca in fratietate.

In ceea ce privesce projeptulu de lege de sub discusiune, am auditu multe vorbiri frumose si escelinti d'in ambe partile. — D'in laturea drepta am auditu acentuandu-se mai multu necesitatea, n'am pré auditu inse argumiute, — pre candu din partea pré meritatului deputatu alu cetatii Comaromu am auditu atari arguminte, cari m'au convinsu si au convinsu pre toti. Cu tote aceste eu nu me potu lasá in desbaterea mai departe a acestui projepto de lege, pentru ca fiindu credintiosu convictiunii mele, nici odata nu mi-voiu dá votulu meu pentru nici unu felu de proiepta de lege realisata si aplicata in modulu acest'a si care deriva d'in principiulu dualisticu.

Oratiunea lui Francisciu Deak.

(Capetu.)

A patr'a privintia politica pre care avemu a o observá e acea, cá ori ce amu si decide noi in cestiunea acest'a, totusiu sarcin'a acést'a prin decisiunea nóstra nu ni o potemu arunca de pe gatu. Noi o vomu depura si mai tardiu póte cà incontra vointiei nóstre, si probabilmente nu numai in acea mesura, pre care ni o recomenda proiectulu de lege ce ne sta insinte.

Mai incolo aduce esemplulu Belgiei si regatulu Lombardo-Venetianu ce s'a ruptu de catra Austri'a cu o revolutiune fericita si cu ajutoriulu puteriloru straine, si totusi trebuira se priimésca asupras o mare parte din datoriile acelo ce se facusera sub decursulu timpului, in care se afla sub legatur'a de mai insinte, cu tóte ca n'au fostu facute sub influinti'a loru, si acésta, ca nu potura tiené lupi'a incontra opiniunii publice in Europ'a, care pretindea acesta.

„Eu sum convinsu, dice mai incolo, ca candu eventemintele ar' derima in ruine monarchi'a austriaca si candu noi amu trebui se ne cautamu o nóua constituire, si atunci ar' cadé in partea nóstra, o parte maricica din datoriile statului austriacu, pentruca acea potere, care ar' derimá Austri'a ne ar' sili pe noi la acea; si chiaru candu provinciele singurite ale monarchiei s'aru alaturá la alte state, potere acea la care se ar' alaturá, ar' porta grigia ale priimi cu sarcina de datorii catu se póte mai mica si pe noi a ne incarcá cu nu'a catu se póte mai mare (asia este, consimtire in centru).

Eu credu, cá nu disce in interesulu patriei nóstre a respinge dela noi acea sarcina, dela care in fine totu nu ne potemu subtrage si mai bine se asteptamu poterea cea silitória a evenemintelonu nesperate. Cu multu mai intieleptiesce amu lucrá candu pe calea liberei invoeli lu-andu in considera e tóte prinvintiele, amu face de voia buna, si din propriulu indemnu acea, ce probalminte si in contra voiei nóstre amu fi siliti a face; pentruca in modulu acesta castigamu unu sprigiuu in alitsii nostrii si in opiniunea publica, pe candu altuminteles fara folosu ne amu face numai dusmani (aplausu viu in centru).

Acestia suntu amicii politici, cari in interesulu nostru propriu si in cel'a alu esistintiei nóstre politice trebue se ne determinieze a luà parte la depararea detoriiloru de statu, pre catu cere ecuitatea. Acést'a o disc si adres'a din 1861 si legea de 12 lin diet'a acést'a, ca din principiale ecuitatii si ale politicei vomu face ce ne iérta autonomi'a tierei, constitutionea si legile nóstre, pentrucá prosperarea celorlalte tieri ale Mai. S'ale se nu se surpe sub sarcinele cele miraculóse gramadite de sistemulu absolutu si cu ele se ne tortimu si noi, si pentrucá urmazile cele triste ale trecutului se dispara. Accessi lege ordinéza, cá cootele anuali, care se le primésca Ungari'a, se se defiga prin o libera invoire. Invoiél'a a inceputu, ministeriulu si deputatiunea tierei ni au pusu inainte proiectulu invoielei. Acumu trebue se ne implinimu apromiterea si pretensiunea legiloru. Noi inse numai pe diumetate ne am implini apromisiunea, candu amu depune o suma asia de mica, care se nu corespundia acopului intentionatu prin lege si pretensiuniloru interesiloru celoru mai importante politice. (aplausu in centru!)"

Mai incolo facia cu cei ce nu se invoiescu si nu doresc, invoiél'a e utila, ma chiaru si necesaria „statu pentru acesa ce am castigatu catu si pentru cele pentru cari amu semanatu hold'a" pentruca trgonduse o paralela intre starea dinainte de invoiéla si cea descumu, e preste póte a negá, cumca cea din urma nu e mai favoritória (asia e! in drépt'a.)

„Mai nainte nu ne folosieamu de neci unu dreptu politicu; sarcini grele nedefipte ne apesá, puterea absolutistica si adesseori manipularea ei cea pré stricta ne paralisá tóta puteres, tóta activitatea si impedecá or-ce responsabilitate. —

Unii afirméza, ca tiér'a nu se bucura de invoiéla si nu e pentru ea; Hei! suntu loca multe impregiurari rele; dupa dis'a loru, multe asperantie nu ne suntu implinite neci dorintiele escontentate, inse fiinduca nu s'a pututu castigá totulu si inca se mai afla multu, ce dorimu a castiga, de acesa nu se póte afirmá, cumca cesa ce acumu avemu in mans n'ar' avé neci unu pretiu. 'Déca ne punemu intrebarea asia: óre e mai de doritu a ne reintórce in acea stare, in care s'a aflatu tiér'a insinte de invoiéla? Cu greu credu ca se voru afla multi, cari dupa o cumpanire matura voru respunde in sinceritate cu unu asia!" Or' ce sperantie amsgatóre se facu pepotului dintr'unu resbelu internu, tiér'a totusi nu va puté respinge cesa ce susta si terenulu constitutiunii nu la va scuncá dela sine, fiinduca pe acel'a póte la multe ajunge, pe care astadi nu le are si fara care n'ar' avé neci acesa ce are adi. Diet'a din 1861 s'a pronunciatu, ca e gata a face o invoiéla constitutionala; si preste mesur'a datoriei legale, pe temeiulu ecuitatii si alu privitieloru politice, va face ce póte face fara vatemarea dreptoriloru constitutionale. Unii voiéá a se dechiará prin resolutiune, totusi primindnse form'a adresei s'a supusu la consultare punctu din punctu. In punctulu detoriei de statu nimeni nu si a redicatu vocea, celu pucinu eu nu aflu nici o urma de acestea in diariu. 300 representanti erá de facia si punctulu acest'a lu primira cu unanimitate si apoi tiér'a dupa acesa érasi a alesu representantii de acela cari au sciutu problemele dietei viitórie, cá se 'si tiena cuventulu respicatu mai inainte si nu sciu, déca undeva alegatorii ar' fi cerutu declarare, cá vre unu deputatu se nu primésca detoriele de statu. In programele de candidati la alegerile din 1865 neci unulu nu s'a dechiaratu, ca nu voru a primi detoriele de statu si neci alegatorii n'au cerutu acésta, prin urmare neci opiniunea tierei n'a fostu in contra acestui punctu alu adresei din 1861, pe care legislatiunea din 1865 l'a pronunciatu de nou si noi intentionamu acumu alu aduce indeplinire. — Se póte ca opiniunea publica s'a schimbatu, de ceea ce mi ar' paré fórte reu. „Eu sciu si simtiescu povar'a responsabilitatii facia cu opiniunea publica, totusi cunoscu 3 poteri, inaintea carora sum datoriu cu responsabilitate pentru parerile si dechiararile mele. Inainte de tóte e Ddieu apoi consciinti'a mea si in fine opiniunea publica."

Opiniunea publica inca are mare importantie, totusi candu stau curatu inaintea lui Ddieu si inaintea consciintiei mele, atunci suferu si desaprobarea opiniunii publice, de si cu mare dorere, totusi cu inima odihnita (aplause lungi, vii si strigari in centru!) Nu se afla o nenorocire mai mare, decatu candu cineva cade in relupta cu consciinti'a s'a. Neci opiniunii publice, fia acesa catu de putinte, nu trebue se ne sacrificamu convictiunea nóstra interne odihna sufletului nostru."

Dupa acestea incheie, ca elu primesce proiectelu, fiinduca e folositoriu patriei si esistintii natiunii, ca sub conditiune de primire li-se restitue constitutiunea, li se recunósca viati'a politica pentru care trebue ver care se faca ver-ce sacrificiu, fiinduca altufelu le e perduta esistinti'a politica. Esta e sensulu si alu resumatului celu face pana in fine. Si fiesce cu dechiararea, ca Ungari'a nu primesce solidaritatea asupra altoru detorii, ei soie ce are de a dá pe anu dupa legea acést'a si dupa invoiél'a ce s'a facutu constitutionalminte. Aluatalu invoielii se vede pe facia din acésta cuventare rara si inci nimene nu va astepta alta creatione din opulu acesta, de catu una totu omogena cu invoiél'a.

Br. Eötvös, min. de culto si instructione, luce tienu in siedinti'a din 7 totu in obiectulu acest'a, cum pomeniseramu, o cuventare, care arunca asemenea lumina asupra motiveloru invoielei.

Noi scótemu si din acésta numai vreo done pasagie, care sunte necesarie pentru a intielege cuventarea deputatului A. Romanu tienuta in 13. Er' in ostu pentru celualtu cuprinsu, elu se afla mai totu in materia si in cuventarea lui Deák, de si in forma e diversa si mai artificiósa. Cá punctele de plecare in puretiunea Ungariei aduce oratorele relationea intre tiéra si Dominiuriu si pusetiunea faptica. Despre cea de antaiu dice, ca e nedisolubile si nimeni nu are intentiunea a modificá starea faptica a lucruriloru ce nu sta in puteres nóstra (aplausu!); dara considerandu starea faptica a lucruriloru ne vomu convinge, cumca a) starea presenta a Europei nu e asia, incatu se putemu calculá cu securitate la pace si se ne putemu simti secuii de convulsiuni mari. b) Ne putemu convinge, ca pusetiunea nóstra geografica e astufelu, incatu or-ce straformare s'ar' intemplá in Europ'a, patri'a nóstra e preste tóta putinti'a cá se póta remané neutrala. c) Ne convingemu, ca dominandu o deplina resculare in ideele de dreptu, care in politic'a européna servesce de normativu — (principiulu nationalitatiloru? R.) — neci unu statu, neci o tiéra nu se mai póte redimá pe basa dreptului istoricu, ci fiecare numai pe puteres s'a faptica. d) Ne convingemu, ca in Europ'a cu pucine escepciuni suntu numai state mari, care suntu intemeiate pe mari nationalitati. Si in fine ne convingemu, ca Ungari'a or catu de arondate suntu marginile ei despre o parte si or-catu de asemenea simtiu de patriotismu ar' inspira pe toti cetatienii ei, totusi in estensiune si numerulu, poporimii nu e asia puternica, catu se nu fia de doritu pentru ea, ma chiaru necesariu se se ingrigeasca de o aliantia secura si statornica, pentrucá in casu de o convulsiune mai mare européna se póta calculá cu securitate. — Catra fine dice, ca nu se afla acelu maiestru calculatoriu, care se precalculeze cifra de cifra urmarile, ce ar' trebui se aduca vr'o convulsiune finantiala pentru bunastarea Ungariei, neci acele triste urmari, care ar' esi din vre-unu bancrotu, descecea si cu sacrificia se se primésca pentru esistinti'a politica si sustienerea constitutiunei, si laudandu libertatea transatlantica si a Elvetiei finesce cu cuvintele, ca déca ei au purtatu greutatea acesta candu se afla in téra, acumu luandulise férale nu o voru puté mai lesne purtà? „Cine cutéza a afirmá, ca n'amu castigatu nemicu, n'am descoperitu bai nóue acele se scia ca amu facutu numai se ne putemu asecurá libertatea — (larma si strigari in stenga, unde e? aplause in centru si in drépt'a!) „Cine cutéza a afirmá, ca prin acést'a n'amu eluptatu neci unu folosu, aceluia ei voi respunde, ca elu e poetu, nu eu, pentruca testimoniulu intregei istorie universale vorbesce pentru mine*) (egomotu, aplausu, éljen in centru si drépt'a)

Denumirea ministeriului imperialu.

AUSTRI'A INFER. Viena 24 Decembre. Mai. S'a c. r. apostolica binevói a emite urmatóri'a scrisóre pré inalta de mana:

Iubite barone de Beust! Cu sanctionarea legiloru constitutionale eleptuita in 21 a curgatórei si cu indeplinit'a invoiéla cu tierile corónei mele ungaresci a sositu tempulu precalculatu in scrisórea mea din 23 Iuniu a. c., in care activitatea dtale, cá ministru presedinte pentru re-

*) Imbuldirea materiiloru si nevoiloru din sinulu nostru ne abtiene a traduce mai pe largu si acésta cuventare, dar' sperm, ca e informatu de ajunsu si cu atata o publ. resp. despre starea lucrului. R.

gatele si tierile representate in sen. imp. constitutionalminte, a incetatu.

Dispensandute dar' dela ulteriór'a purtare a acestui presidiu ministerialu, am deplin'a satisfactiune, cu care poti reprivi la o perióda de tempu, in care prin activitate plina de sacrificare ti a succesu resolvarea unei probleme, ale carei dificultati o recunoscu pe deplinu.

Cu tóta bucuri'a mi respicu pentru ostenelele cele pline de resultate recunoscinti'a Mea, si cele eluptate le salutu cu multiamire atatu mai mare, pentruca ti-s'a facutu acumu posibilu a te puté dedica cu putere neimpartita si cu resemnatiune negótialoru celoru importante, care suntu reservate pentru mai incolo ingrigirii dtale.

Dta si dara a pune la cale, conformu cu § 5 alu legii, privitória la negótiale comune tuturoru tieriloru monarchiei austriace, si cu modulu pertractariloru din 21 Dec. 1867 si pe temeiulu resp. art de lege (p. 27) unguresc, pentruca ministeriale de esterne, de resbelu si de financia cá ministeria imperiale se intre in activitate constitutionala.

Todtudeotata denumescu Eu pe conducatoriulu de pana acumu alu min. de fin. br. de Becke cá min. alu Meu imp. de finantia si Dta si LMC. br. de Iohn, ministeriale incredintiate pana acuma ambeloru Dvóstre, le veti purtá mai incolo cá ministri imperiali.

Viena 24 Dec. 1867.

Franciscu Iosifu m. p.

Inbite Conte Andrásy! (Dupace se referesce despre cele cuprinse in scrisórea de mana catra br. Beust, cumca s'au pusu tóte la cale, scrisórea catra c. Andrásy urméza mai incolo astfel:)

„Totudeodata am denumitu pe conducatoriulu de pana acumu alu min. de fin. br. de Becke de min. Meu imp. de fin. si br. de Beust si LMC. br. de Iohn su a'si continua ministeriale incredintiate loru pana acum cá ministri imperiali.

Precandu iti facu cunoscutu despre aceste mesuri, Me folosescu cu bucuria de acésta ocasiune, cá pentru conlucarea Dtale cea plina de resultate spre a mediuloci acésta invoiéla si pentru puterosulu ajutoriu, cu care si contribuitu la deslegarea greloi si importantei acestei probleme, se-ti pronuncziu recunoscinti'a meritata.

Viena 24. Dec. 1867.

Franciscu Iosifu m. p.

Din afara.

Confusiunea, care domina insinte de prorumpera unei furtune, domina adi si in politica sub intregu orizontulu Europei.

RUSI'A nu glumesce, ea a adunatu consulii de pela cabinetele straine si cu cei sositi tienu unu consiliu, in care se decise cu apucatura neteda solutiunea grabnica a cestiunii orientului. Gortschakoff primulu ministru alu Rusiei intr'o nota din 27 Dec. catra solulu Budberg, in Pariso, acusa pe Francia, pentruca s'a apropiatu de Austria si pe ambe acestea, pentruca au incuragiatu pe Turcia la impotrivire in cestiunea orientala si au silitu pe crestini la desperare. Ast'a e scóterea si aratarea manusiei. De alta parte se agitéza Grecia si se animéza viti'a slavica amenintiandu si cu pregatirile de resbelu.

In FRANCI'A iritarea politicae mare. Min. de statu Rouher in camera in siedinti'a din 27 a vorbitu o vorba aspra si multu impunetória, ca organisatiunea armatei e o necesitate imperativa", s'a vediutu, ca puterea armata a Franciei inca nu este de ajunsu. Rouher vrea a dice dar', ca resbelulu acest'a trebue se curatia din fundamentu ranele politice. Maresialulu Niel inca dise, ca e absoluta necesitate, cá Francia se fie catu de bine armata.

ANGLIA zduna o flota la Malta si se pregatesce de resbelu cu Abisinia aprópe de Oriento.

ITALI'A sta in confusione. Min. Menabrea inca n'a pututu combiná ministeriu, si numai in 15 Ian. se va readuná camer'a, care ei va repeti votulu de incredere séu neincredere. Garibaldiani s'au mai incercatu a si aduná voluntiri, totusi nu se crede, ca Itali'a va parasi alianti'a Franciei. Rusi'a mai vré a trage pe Itali'a si a multiomi pe Angli'a in cau'a orientala si apoi a se apucá de ea, ca despre aliantia cu Prusi'a nu mai e indoiéla, ca acést'a are de scopu „cá Franci'a se se impedece a conturbá unitatea italiana si a impedecá desvolta ea Germaniei, ér' Rusi'a se aiba mana libera in oriento." — Intetirea la tóte acestea e mare si Turci'a se incórda, cum se organiseze regimulu in contra intentiuniloru Rusiei. — Solulu Rusiei din Constantinopole Ignatieff a pornitu la Petropole si inca prin Vien'a. — Éca cadrulu confusiunii politice!

In Romani'a partit'a liberale a recsitu mai in tóte colegiale; in scurtu vomu ceti si ceva romanu de intreprinderi natonali. —

Literariu. A esitu 1-ulu numeru din **foi'a asociatiunii** transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu intocma dupa programulu si anunciele de pana acumu. Foi'a „Transilvani'a" cuprinde in 1 cóla 8vu protocolulu adunarii generale, siedinti'a 1a b) Ideele fundamentale ale economiei nationale c) colegere de documente istorice d) Istoriografi'a, adeca insiarea catorva opuri istorice de tóte limbile, care interesédza mai de aprópe pe publiculu nostru. In fine publicarea baniloru incursi la asociatione.

Noi dorimu, cá foi'a asociatiunii transilvane se prospereze cu resultatulu celu de mare importantia alu misiunii s'ale, care este cultur'a poporului romanu, si ei dorimu nu numai viétia eterna, ci totudeata si meritatele simpatii ale fiacarui sufletu romanu, carnia ei diace la anima prosperarea intreprinderiloru unicului nostru institutu nationalu, dela care asteptamu si trebue se asteptamu cu tempu, cá intindiendusi aripile de mama dulce preste fii sei respectivi se-i póta ocroti bine prin puterea spiritului si prin mediulócele inaltiarii la acésta putere, care e detória a-le deschide unulu dupa altulu. —

„Unitatea latina" séu causa romana in procesulu nationalitatiloru din punctulu de vedere istoricu, juridicu si politicu de d. V. Maniu, a esitu la lumina in Bucuresci intr'o brosiura de 72 pagine cu pretiu $1^1/_2$ sfantiu.

Titlulu acestei brosiure vorbesce de cuprinsulu ei, ér' numele autorului cá literatu si advocatu cu cunoscintiele cele mai intinse suntu garantia de ajunsu pentru importanti'a opului.

„Federatiunea," diurnalu politicu, pentru care d. Alesandru Romanu, prof. la universitatea Pestana, deputatu in diet'a Ungariei si membru alu societatii academice romane din Bucuresci, face invitare de prenumeratione, e in prospectu se iésa, accedendu caldurosulu ajutoriu alu publicului romanu, de 4 ori pe septemana. Program'a acestui diurnalu e ins'a persóna a redactionii si convictiunile ei, adeca, latirea cadrului inceputu alu federatiunii popóreloru din Austri'a prin considerarea tuturoru factoriloru esentiali cu dreptori egali politice nationali. Principiale democratice voru fi farulu, ce va conduce redactiunea, care va colucrá a sterpí dintre romani politio'a personala, imbraciosiandu campulu vietiei sociale, urmarindu cu atentione tóte miscamintele politice nationale din tóte locurile. Pretiulu e 15 f. pe anu; 7 f. 50 cr. pe diumetate si 4 f. pe $^1/_4$ anu. Dela ajutoriu va depinde esires diurnalului si pe tóte dilele, ceea ce se va incunoscintiá la finea lui Ianuariu.

„Der Osten." fóia politica ebdomadara, iése in Vien'a dela 1s Ian. 1868. Editoriulu d. H. Bresnitz din Bucovin'a. Pretiulu 6 f. pe anu; pe $^1/_4$ 1 f. 50 cr.; pentru strainetate pe anu 10 f., $^1/_2$ anu 5 f., pe $^1/_4$ 2 f. 50 cr. Programulu e constituirea Austriei decisu autonomistica pe bas'a „dreptu egalu pentru tóte popórele si confesiunile. Se va ocupá cu deosebire cu orientulu europénu in tóta privinti'a politica, poporalu — economica si culturalu — primesce si insertiuni din Oriento. Prenumeratiunea se face la: Administratiunea „des Osten" Vien'a, Leopoldstadt, obere Augartenstrasse 54.

Brasiovu in 31. Decembre.

Onorate dl. Redactoru.

Binevoieste a primi in diuariulu dvostre urmatórele:

Tactulu, diligintia, perseverentia si precautiunea ce a desvoltatu diu. tata de vecini Ioane Barbea de aici in privinti'a descoperirei furtului considerabilu de 400 napoleondori in auru comisu spre daun'a mea inca in decursulu lunei lui Iuliu a. c. me face a'i esprime prin acesta in publicu multiamirea cea sincera si caldurósa. Cu ocasta ocasiune nu potu a nu reflecta totudeodata pucine atatu in privinti'a faptului intemplatu, catu si a observa fora a detrage cuiva din meritulu, cuiva si ceva in privinti'a unui micu pasagiu din cele scrise asupra intemplarei in Kronstädter Zeitung din 29. Decembre a. c. Nro. 206.

Cele scrise in numit'a gazeta de si contienu adeverulu, ca adeca in lun'a lui Iuliu a. c. amtramisu eu prin Ioanu Mitocu praovesnu de aici 400 Napoleondori, unei case Brasiovene, cá ajungundu acesta Praovesnu in Brasiovu, unde intrandu intr'o crisma, au pusu sum'a de bani pe o masa, de-unde departandu-se pe unu momentu din casa, o laptareasa din Schciu au intrebuintiatu ocasiune-a si a intrsinatu banii si praovesnulu intorcundose indatu inapoi, nu au mai aflatu suma, si remenandu prepusu de defraudare asupra praovesnului, acesta se predede tribunalului penalu, unde fu pusu in 29. Decembre 1967 detienutu in prinsore, totusi trebue se adaugu, ca furtulu acesta insemnatu fú descoperitu numai singuru prin staruintiu'a si finulu tactu alu dlui tata de vecinu J. Barbea numitu si ca Directiunea politiana de aici au intrevenitu, spre a puté mai cu sucesu intrepinde pasmile necesarii prin visitarea casei si a personeloru faptoitóre.

Dlu Barbea inainte inca cu 8—10 dile de a 'nauviintiá Directiunea Politiana, urmarirea pe secunsa pe furtulu in persóna unei femei, se 'nconostiintiá pe departe despre inprejurari ducatóre la prepusuri basate, conferiea cu mai multe persóne ce suspectionau din diverse conclusiuni pe furulu, si asia dupace si au culesu date basate din destulu, au recercatu pe on. politi'a si da asistentia necesaria. Politi'a indata iau splacidatu cererea si dandu asistintia pe Inspectorele vigilantiloru seu pandoriloru Dl. Lascu, cunoscutu asemenea de barbatu fórte istetiu (debaciu) in astfeliu de cestiuni si pe altu subalternu alu acesteia. Din Barbea cu puternicula ajutoriu alu inspectorelui numitu nu numai au descoperitu furtulu si in parte mare suma furata, dara au storsu si recunoscerea faptului din partea furului.

Din sum'a furata de 400 Napoleondori lipsescu numai 105, este inse mare sperantia a se afla si aceia, séu a se rebonifica din aver'a furului.

I. I. Archimandrescu.

Cursurile la burs'a in 28. Dec. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 79 cr. v.
Augsburg	—	—	119 „ 50 „
London	—	—	121 „ 75 „
Imprumutulu nationalu	—	—	65 „ 10 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			56 „ — „
Actiile bancului	—	—	688 „ — „
„ creditului	—	—	183 „ 30 „

Obligatiile transilvane ale desaroinarii pamentului in 18. Dec. 1867:

Bani 63·— — Maria 63·50.

Vat'a artritica

alui Dr. Pattison

liniscesce si vindeca

artritic'a, rematismulu

de tóta speci'a, precum durerea de obradiu — pepto — guto — si de dinti, artritic'a de capu, hiragr'a si podagr'a, durerea de stomacu si de pantece etc. etc.

In pachete de 50 cr. si de 1 fl. se afla la Georgiu Anken et Comp. in Brasiovu. g. 3—3

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui

JOANE GOTT si fiiu HENRICU.